

UTSTÄLLNINGSKOLLEGIET

C2: POSTHISTORIA

Specialreglemente (SREV)

1. Bedömda utställningar

I överensstämmelse med artikel 1.4 i FIP:s allmänna reglemente för bedömning av exponat vid FIP-utställningar (GREV), utgör detta specialreglemente ett komplement till det allmänna reglementet att användas vid bedömning av posthistoriska exponat. Se också Riktlinjer för bedömning av posthistoriska exponat.

2. Bedömda exponat

Posthistoriska exponat hänförs till tre undergrupper (se GREV artikel 2.3).

A.

Ett posthistoriskt exponat består av material som har befordrats av och har ett samband med en officiell, lokal eller privat postal organisation. Sådana exponat betonar vanligen befordringsvägar, portosatser, påteckningar och stämplor, utnyttjande och andra postala aspekter, tjänster, funktioner och verksamheter som har ett samband med historien om de postala tjänsternas utveckling.

B.

Stämpelexponat klassificerar och/eller studerar poststämplor med anknytning till officiell, lokal eller privat post på brev, frimärken och andra postala objekt.

C.

Exponat med historisk eller social inriktning liksom specialstudier som undersöker posthistorien och sambandet mellan näringsliv och samhälle med det postala systemet i vidare mening (se exempel i artikel 3.2).

Utöver indelningen i dessa undergrupper indelas och bedöms de i tre tidsperioder.

1. Fram till 1875 (före GPU)
2. 1875 - 1945
3. Efter 1945

Exponat hänförs till den period där det inleds eller där tyngdpunkten på material finns.

3. Principer för exponatet

3.1

Ett posthistoriskt exponat (underklass A och B) består av äktgångna brev och helsaker, begagnade frimärken och andra postala dokument, så ordnade att de illustrerar en balanserad plan för en posthistorisk helhet eller visar bearbetningen av någon aspekt på posthistoria.

Exempel på posthistoriska områden innefattar

1. Förfilatelistiska postala tjänster
2. Utvecklingen av lokala, regionala, nationella eller internationella postala tjänster
3. Portosatser
4. Befordringsvägar för post
5. Poststämplor (markofili) enligt artikel 2B ovan
6. Militärpost, fältpost, belägringspost, krigsfångepost och post från civila eller militära interneringsläger
7. Sjöpost såväl till havs som på inlands vattenleder
8. Järnvägspost
9. Alla typer av mobila postkontor
10. Katastrofpost
11. Desinficerad post
12. Censurpost
13. Lösenbelagd post
14. Postautomation
15. Stämplor och påteckningar av postbefordrande organisationer (Forwarding agents)
16. Tjänstepost, portofri post

Ett posthistoriskt exponat (underklass 2A och 2B) kan innehålla kartor, illustrationer, förordningar och liknande material. Sådana objekt måste ha direkt anknytning till det valda ämnet och till de postala tjänster som beskrivs i exponatet (se GREV artikel 3.4).

3.2

Exponat med historisk eller social inriktning och specialstudier (underklass 2C) kan innehålla filatelistiskt material utvecklat inom näringsliv och samhälle för användning i det postala systemet. Det kan också innehålla icke-filatelistiskt material som är relevant för det valda ämnet. Det icke-filatelistiska materialet ska infogas på ett balanserat och lämpligt sätt så att det inte dominerar över det filatelistiska materialet.

Exempel på exponat med historisk eller social inriktning och specialstudier är:

1. Telegram
2. Hälsningskort (inkluderande ”Valentine”-kort)
3. Illustrerade affärskuvert som använts postalt
4. Studier av effekter av näringslivets och samhällets påverkan på postsystemet
5. Historiska och/eller lokala/regionala studier
6. Studier relaterade till en händelse eller historisk milstolpe

Alla exponat i underklass 2C måste kunna ställas ut i standarddramar.

3.3

Planen eller exponatets idé ska klart visas i en inledande redogörelse (se GREV artikel 3.3).

4. Regler för bedömning av exponat

Se GREV artikel 4.

För att ett posthistoriskt exponat ska bli lättare att förstå kan kompletterande text och/eller icke-posthistoriskt eller icke-filateliskt material infogas som stödjande dokumentation. All text måste dock vara koncis och klar och ingående icke-posthistoriskt eller icke-filateliskt material ska ha till syfte att förbättra förståelsen av det posthistoriska ämnet och göra exponatet mera tilltalande.

5. Jurybedömning av exponaten

5.1

Posthistoriska exponat ska bedömas av godkända specialister på detta område och i enlighet med artiklarna 31-47 i FIP:s allmänna utställningsreglemente (GREX) och enligt artikel 5.1 i GREV.

5.2

För posthistoriska exponat och stämpelexponat gäller följande relativa tal som ledning för juryn för en balanserad bedömning (GREV artikel 5.2).

1. Exponatets bearbetning (20) och filatelisk betydelse (10)	30
2. Filatelisk och till temat hörande kunskap, personliga studier som visar nya resultat	35
3. Kvalitet (10) och sällsynthet (20)	30
4. Presentation	<u>5</u>
	100

För exponat med historisk eller social inriktning liksom specialstudier (underklass 2C) gäller följande relativa tal som ledning för juryn för en balanserad bedömning (GREV artikel 5.2).

1. Exponatets bearbetning (20) och betydelse (filatelisk 5, historiska och sociala aspekter 5)	30
2. Filatelisk, historisk och social kunskap, personliga studier och forskning	35
3. Kvalitet (10) och sällsynthet (20)	30
4. Presentation	<u>5</u>
	100

Exponatet bedöms så att poäng tilldelas vart och ett av ovanstående delkriterier. Poängen införs på ett godkänt bedömningsprotokoll.

6. Avslutande bestämmelser

6.1

I händelse av olikheter i texten beroende på översättningen, ska den engelska texten gälla.

6.2

Detta specialreglemente för bedömning av posthistoriska exponat vid FIP-utställningar har godkänts av den 70:e FIP-kongressen i Bukarest den 28 juni 2008. Det träder i kraft den 1 januari 2009 och gäller för de utställningar som fått FIP:s patronage, auspicier eller stöd och som äger rum efter detta datum.

POSTHISTORIA

Riktlinjer till SREV

Riktlinjerna gäller för utställningar efter den 1 januari 2009.

1. Inledning

1.1

Dessa riktlinjer ger praktiska råd om hur man ska tillämpa GREV (artikel 1.1–1.4) och SREV för posthistoriska exponat. De är antagna av den 70:e FIP-kongressen i Bukarest 2008.

1.2

Specialreglementet (SREV) för posthistoriska exponat utgör ramen för vad ett posthistoriskt exponat inom varje underklass bör innehålla och omfatta samt hur det ska bearbetas och presenteras. Dessa riktlinjer ger allmänna råd för bedömningen av sådana exponat men är också avsedda att ge ledning åt samlare som ställer ut i klassen.

1.3

Om det uppstår tveksamhet om vilka bestämmelser (GREV, SREV respektive dessa riktlinjer) som i första hand ska gälla, ska GREV ha den högsta prioritet, följd av SREV. Riktlinjerna kommer i tredje prioritetsordning - även lägre än beslut fattade av FIP-kongressen.

2. Omfattningen av ett posthistoriskt exponat

2.1

Ett posthistoriskt exponat ska - genom analys av ingående filatelistiska objekt - visa och förklara utvecklingen eller utförandet av en eller flera postala tjänster, den praktiska tillämpningen av postala instruktioner och reglementen samt studium och klassificering av hur filatelistiskt material och/eller poststämplor använts för att belysa exponatets huvudsakliga ämnesområde (tema). Detta är tillämpligt på alla exponat och tidsperioder, från de första organiserade postala tjänsterna till idag. Exponat med historisk eller social inriktning liksom specialstudier visar sambandet mellan postala system och samhälle, näringsliv eller händelser, eller den historiska utvecklingen inom ett geografiskt område samt visar det postala systemets påverkan på människan och människans påverkan på det postala systemet.

2.2

I specialreglementet (SREV) finns en förteckning över möjliga teman för posthistoriska exponat. Förteckningen innebär emellertid inte någon begränsning till dessa teman. Det är möjligt att visa utvecklingen av posthanteringen mellan två eller flera områden, nationer eller kontinenter, att visa utvecklingen av de postala tjänsterna i ett land, i en del av ett land eller i

en ort. Som ett alternativ kan utvecklingen av en speciell posttjänst visas, antingen i hela världen, i ett land, i grupper av länder eller mera lokalt.

2.3

Exponat kan byggas upp kronologiskt eller geografiskt (dvs. efter lokala eller nationella områden), efter transportsätt, posttjänst eller på något annat sätt som utställaren finner lämpligt.

2.4

Utställaren bör undvika att i större omfattning visa likartade objekt i flera exemplar. Denne bör också undvika att ha stora kronologiska luckor i exponatet om så är möjligt och han bör inte falla för frestelsen att använda värdefulla objekt som inte har något direkt samband med exponatets tema.

2.5

En allmän regel bör vara att ett posthistoriskt exponat ska visa filatelistiskt intressant material (och när det är tillåtet även icke-filatelistiskt) på ett så bra sätt som möjligt. Det bör inte likna ett manuskript till en handbok.

3. Stämpelexponat (Markofili)

3.1

Ett stämpelexponat innehåller klassificering och studium av postala avtryck och makuleringar, inklusive handskrivna noteringar, anbragta av officiella eller privata postorganisationer.

3.2

Ett stämpelexponat kan omfatta alla perioder från tiden före frimärkets införande fram till nutid.

3.3

Studien kan omfatta funktionen, användningsperioden, användningsorten, färger, varianter eller andra förändringar över tiden, eller andra aspekter på postala markeringar. Objekten kan omfatta både stämplor från postkontor och från postala tjänster såsom rekommendation, sjöpost och annan ambulerande post, desinfektion etc.

Andra exempel på stämpelexponat är studier av reparerade datumstämplor och postala myndigheters metoder att ange avstånd. En studie av olika typer av automatisk postal kodmarkering bör anses som ett stämpelexponat; införandet av postautomation i ett land tillhör däremot posthistoria.

3.4

Ett bra sätt att visa kunskap och forskning om poststämplor kan vara att visa tidigaste och senaste användningstidpunkterna eller att ange användningsort/-område där detta inte är

uppenbart genom stämpelns text (t.ex. att identifiera den ort, i vilken en stum stämpel eller en nummerstämpel använts).

3.5

Stämplarna ska vara så tydliga som möjligt med all väsentlig text fullständigt läsbar. Om ett stämpelexponat omfattar makuleringsstämplar, ska dessa vara fullständiga och om möjligt på brev (försändelser). I allmänhet ska delar av stämpelavtryck undvikas, likaså onödig uppprepning, utom vid dokumentation av tidig och sen användning för att visa användningsperiod. Varje försök att förbättra utseendet hos en poststämpel efter att den slagits av posttjänsteman medför att objektet anses som förfalskat (se GREX artikel 41.2).

3.6

Frimärken ingående i ett stämpelexponat är ointressanta förutom att de ska vara av acceptabel kvalitet. Om använda frimärken ingår i ett stämpelexponat baseras bedömningen på klassificering och studium av postala markeringar och makuleringsstämplar på frimärkena.

4. Inledande plan

4.1

Alla posthistoriska exponat måste ha en inledande plan som visar exponatets omfattning. Exponatets titel måste motsvara den inledande planen.

4.2

Den inledande planen ska:

- ge relevant (posthistorisk) information om ämnet som utvecklas i exponatet
- redovisa strukturen i det visade exponatet, med kapitel eller sektioner etc. som har posthistorisk relevans (hellre än en beskrivning ram för ram eller sida för sida)
- visa på förekommande personlig forskning
- inkludera viktigare källor och referenser.

4.3

Jury kommer att ställa det material som visas och den text som finns i exponatet mot den inledande planens information (titel, plan, information som är relevant för hela exponatet, hur exponatet är strukturerat, forskning och referenser). En väl genomtänkt plan kan innebära att långa beskrivningar kan undvikas längre fram i exponatet.

5 Bedömningskriterier

5.1 Bearbetning och betydelse

5.1.1

Här kan ges totalt 30 poäng. Av dessa kan upp till 10 poäng ges för den relativa filatelistiska

betydelsen och upp till 20 poäng för bearbetning, fullständighet och korrekthet hos det visade materialet.

5.1.2

När juryn bedömer exponatets bearbetning och betydelse kommer den att se på den allmänna utvecklingen av temat, materialets fullständighet i förhållande till exponatets omfattning, den relativa filatelistiska betydelsen hos det visade temat samt svårigheten att duplicera exponatet. Utställarna bör försäkra sig om att det finns ett sammanhang i deras exponat och de bör undvika att kombinera teman som på det hela taget saknar samband med varandra; sådana exponat kommer att förlora poäng under kriteriet "Bearbetning och betydelse".

5.1.3

Ett exponat filatelistiska betydelse kommer att värderas i förhållande till den allmänna posthistorien i landet, området eller ämnet som exponatet tillhör samt till filatelin i stort. Det är vanligen lättare att på det tillgängliga utrymmet korrekt och fullständigt behandla mindre väsentliga teman än mera betydelsefulla.

5.1.4

Som exempel kan nämnas att den postala historien för en huvudstad vanligtvis är mer betydelsefull än den för en mindre stad eller för en landsbygdsregion. Ett studium av posttaxorna enligt fördrag mellan två eller flera stater är vanligen av större betydelse än inrikes-taxorna i ett speciellt land under samma tidsperiod. Ett exponat (t.ex. om posttaxor) som omfattar både förfilateli och frimärkstid, men som inte omfattar den första frimärksutgåvan, kommer oundvikligen att nedvärderas under såväl kriteriet "Betydelse" som under "Sällsynthet". Detta gäller i lika hög grad exponat från alla tidsperioder, vilka utelämnar de svåraste områdena.

5.1.5

Juryn ska också bedöma om det visade materialet är relevant i förhållande till exponatets omfattning. Ostämplade frimärken och obegagnade helsaker är med få undantag ovidkommande. Kartor, cirkulär etc. bör endast visas restriktivt - om de är av betydelse för utvecklingen av temat och dokumentationen - och juryn ska i princip endast bedöma det visade filatelistiska materialet (GREV 3.1 - 3.2). I exponat med historisk eller social inriktning och specialstudier ska juryn bedöma relevansen, balansen och betydelsen av det icke-filatelistiska materialet.

5.2 Kunskap och forskning

5.2.1

Sammanlagt 35 poäng kan ges för filatelistisk kunskap och allmänskunskap, egna studier och forskning.

5.2.2

Filatelistisk kunskap och allmänskunskap visas genom de valda objekten och kommentarerna i anslutning till dessa. Egna studier visas genom korrekt analys av de valda objekten. För exponat, vilka uppenbarligen krävt omfattande egen forskning (presentation av nya upplysningar inom det valda ämnesområdet) kan en stor del av totalpoängen ges för denna forskning. I de fall ett område har utforskats utförligt tidigare, bör inte ett exponat nedvärderas för brist på möjlighet till personlig forskning.

5.2.3

En korrekt värdering av filatelistisk kunskap och allmänkunskap, egna studier och forskning ska baseras på relevant beskrivning av varje visat filatelistiskt objekt.

Jurymän och utställare bör tänka på att den givna informationen inte ska dominera över det filatelistiska materialet. Med en väl genomtänkt plan (se artikel 4 ovan) kan man undvika långa beskrivningar senare i exponatet.

5.3 Kvalitet och sällsynthet

5.3.1

Totalt 30 poäng kan ges, varav 20 kan utdelas för de visade objektens sällsynthet och betydelse medan 10 poäng kan ges för de visade objektens kvalitet.

5.3.2

Sällsyntheten har ett direkt samband med de visade filatelistiska objekten, men också med den relativa svårigheten att anskaffa den typ av material som visas och speciellt med den filatelistiska sällsyntheten (dock inte värdet) och betydelsen av hela exponatet och dess ämnesområde. Så kan t.ex. en poststämpel från en liten ort, känd i ett enda exemplar, men av standardtyp som använts i ett helt land, vara av mindre betydelse än en specialtyp, som endast använts i orten i fråga.

5.3.3

Eftersom kvaliteten kan variera avsevärt på posthistoriskt material, bör juryn beakta vilken kvalitet som är möjlig att anskaffa. På det hela taget bör man belöna bra kvalitet, tydliga och läsbara poststämplar och andra postala avtryck, liksom ett objekts allmänna utseende, medan dålig kvalitet bör nedvärderas. När så är möjligt bör frankerade brev och andra försändelser ha frimärken av hög kvalitet. I ett exponat med s.k. crashpost är ju kvaliteten på försändelserna definitionsmässigt dålig. Däremot bör postala stämplat som anbragts efter olyckan vara så tydliga som möjligt.

5.4 Presentation

5.4.1

Presentationen kan ge upp till 5 poäng. Den ska komplettera bearbetningen av exponatet genom sin allmänna layout och prydighet. Juryn bör bedöma arbetet som är nedlagt på monteringen med hänsyn till hur denna underlättar förståelsen av exponatet och ger detta ett attraktivt utseende både för jury och för åskådare.

5.4.2

Avbildningar av poststämplar och andra postala markeringar är nödvändiga endast när originalen inte är tydliga nog för åskådaren. Betydelsefulla avtryck på baksidan av ett brev kan antingen tecknas av eller återges med en avbildning, såsom ett fotografi eller en fotokopia, förutsatt att avbildningen kan uppfattas som en sådan. Färgfotografier eller andra färgreproduktioner bör avvika med minst 25 % från originalet. Fullskaliga avbildningar av enbart en stämpel eller del av försändelse är tillåtna. Allt material, även icke posthistoriskt och icke-filatelistiskt, ska visas i original om detta är möjligt.

6. Avslutning

6.1

Dessa riktlinjer besvarar inte alla frågor som en utställare eller juryman kan ställa. Varje exponat bedöms på sina egna meriter.

6.2

I händelse av skiljaktigheter härrörande från översättningen av dessa riktlinjer, ska den engelska texten gälla.